Lietas Nr. C32313315
Lietas arhīva Nr. C-1200-16/13

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2016. gada 18. martā

Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesa
tiesnese M.Griķe

rakstveida procesā

civillietā

/pers. A/, personas kods /personas kods/, prasībā pret /pers. B/, personas kods /personas kods/, par uzturlīdzekļu piedziņu Civilprocesa likuma 30.^{3} nodaļas kārtībā.

Aprakstošā daļa

Prasītāja /pers. A/cēlusi maza apmēra prasību pret atbildētāju /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam Civilprocesa likuma 30.^{3} nodaļas kārtībā.

Prasības pieteikumā norādīti apstākļi, ka puses ir bērnu /pers. D/, dzimuša /datums/, un /pers. E/, dzimuša /datums/, vecāki. Bērni dzīvo kopā ar prasītāju. Atbildētājs uzturu dod neregulāri.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205. panta pirmās daļas 1. punktu, Civillikuma 177., 179.pantiem prasītāja, lūdz tiesu piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, minimālos uzturlīdzekļus nepilngadīgā dēla /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturam EUR 108 apmērā ik mēnesi, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas no 2015. gada 25. augusta līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai, un minimālos uzturlīdzekļus dēla /pers. E/, personas kods /personas kods/, uzturam EUR 108 apmērā ik mēnesi, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas no 2015. gada 25. augusta līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai; spriedumam par uzturlīdzekļu piedziņu noteikt nekavējošu tā izpildi.

Pēc tiesvedības uzsākšanas tiesa atbildētājam nosūtījusi prasības pieteikuma norakstu, pieprasot sniegt paskaidrojumus un izskaidrojot procesuālās tiesības un pienākumus. Dokumenti nosūtīti uz personas deklarēto dzīvesvietas adresi un atgriezti tiesai, jo beidzies to glabāšanas laiks pasta iestādē. Sūtījuma piegādes laikā adresāts nav sastapts, atstāts aicinājums (lietas lapa 11), - pēc atstāta aicinājuma saņemt sūtījumu atbildētājs neieradās. Tāpat, uz deklarēto dzīvesvietas adresi tiesa atbildētājam nosūtīja paziņojumu par lietas izskatīšanu rakstveida procesā (lietas lapa 15). Nekādi iebildumi vai lūgumi tiesā nav saņemti.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{20} panta otro daļu prasība izskatīta rakstveida procesā.

Motīvu daļa

Ar noteiktiem rakstveida pierādījumiem pierādīts fakts, ka puses ir prasībā norādīto bērnu vecāki (dzimšanas apliecības – lietas lapa 7,8). Nav pamata apšaubīt, ka ikdienas aizgādību par bērniem īsteno bērnu māte. Bērnu dzimšanas apliecības pierāda, ka atbildētajam kā bērnu tēvam ir ar likumu noteikts pienākums dot uzturu bērniem /pers. D/, dzimušam /datums/, un /pers. E/, dzimušam /datums/.

Civillikuma 179. pantā noteikts vecāku pienākums samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu, lai nodrošinātu bērnu ar ēdienu, mitekli, apģērbu, varētu viņu kopt, audzināt un skolot, nodrošināt veselības aprūpi (skat. arī 177. pantā).

Konvencijas par bērna tiesībām 27. panta pirmā daļa noteic, ka ikvienam bērnam ir tiesības uz viņa fiziskajai, psihiskajai, garīgajai, tikumiskajai un speciālajai attīstībai nepieciešamo dzīves līmeni. Minētā panta otrā daļa nosaka, ka vecāki vai citas personas, kas audzina bērnu, ir pirmām kārtām, atbildīgi par to, lai viņu spēju un finansiālo iespēju robežās bērnam būtu nodrošināti viņa attīstībai nepieciešamie dzīves apstākļi.

Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10. panta pirmo daļu bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Saskaņā ar Civillikuma 179. panta piekto daļu minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Ministru kabineta 2013. gada 15. janvāra noteikumu Nr. 37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2. punkts nosaka, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, un katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013. gada 27. augusta noteikumiem Nr. 665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi", no 2015. gada 1. janvāra Latvijas Republikā minimālā mēneša darba alga noteikta EUR 360 apmērā, savukārt, sākot no 2016.gada 1.janvāra, minimālās darba algas apmērs valstī noteikts EUR 370 apmērā.

Prasība celta 2015. gada 25. augustā, prasītāja lūdz piedzīt uzturlīdzekļus bērnu uzturam EUR 108 ik mēnesi, katram bērnam, kas 2015. gadā atbilst Ministru kabineta noteiktajam minimālajam apmēram ik mēnesi, normatīvos aktos noteiktā procentos izteiktā apmērā no valstī noteiktās minimālās darba algas līdz bērnu pilngadībai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93. panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājai jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Savukārt Civilprocesa likuma 96. panta piektā daļa nosaka, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Prasītāja ir norādījusi, ka bērni dzīvo ar viņu un atbildētājs bērnu uzturam līdzekļus dod neregulāri. Iekams noteikti nav pierādīts pretējais, apšaubīt to tiesā nav pamata. Atbildētājs nav izmantojis tiesiski iedibinātu kārtību, lai varētu pilnvērtīgi piedalīties pušu sacīkstē (skat. Civilprocesa likuma 1., 8., 9., 10. pantos). Tiesa nodrošinājusi, lai persona to varētu veikt, paziņojot par to likumā (skat. Civilprocesa likuma 1., 26., 29., 56., 148., 149. pantos un Dzīvesvietas deklarēšanas likumā) noteiktā kārtībā.

To, ka kopš prasības celšanas atbildētājs uzturlīdzekļus būtu devis, uzskatīt nav pamata, to pierādīt ir atbildētāja pienākums, bet tādi pierādījumi pušu sacīkstē lietā nav iegūti. Uzturlīdzekļu došana var tikt pierādīta izpildes procesā, iesniedzot pierādījumus zvērinātam tiesu izpildītājam.

Uz nolēmuma taisīšanas brīdi nav nekāda ne faktiska, ne tiesiska pamata nepiedzīt uzturlīdzekļus, jo to došanas pienākuma izpilde ir jāpierāda atbildētājam.

Ir noteikti pierādīts, ka atbildētājs ir nepilngadīgo bērnu /pers. D/, dzimuša /datums/, un /pers. E/, dzimuša /datums/, tēvs. Uz likuma pamata, neskatoties uz to cik bērnu atbildētājam ir vai būs nākotnē, un kāds ir viņa iespējamais faktiskais mantiskais stāvoklis, kā arī spējas, atbildētājam ir pienākums nodrošināt un dot uzturu vismaz minimālā apmērā, kā to noteicis likumdevējs un Ministru kabinets (skat. juridisko motivāciju iepriekš). Tas, ka aprūpes tiesības atbildētājs pār bērniem neīsteno, neatbrīvo viņu no ar likumu noteiktā tēva pienākuma nodrošināt un dot uzturu saviem bērniem.

Nav nekāda pamata uzskatīt, ka uzturs ticis dots, jo noteiktus pierādījumus par to būtu jāiesniedz atbildētājam. Nav konstatēti tādi ar likumu noteikti šķēršļi, kas liegtu skatīt lietu arī gadījumā, kad atbildētājs pušu sacīkstē neiesaistās, bezdarbības dēļ, jo primāri aizsargājamās ir katra bērna tiesības un likumīgās intereses.

Novērtējusi prasībā norādīto, iesniegtos rakstveida pierādījumus, tiesa, saskaņā ar Civillikuma 177., 179. pantiem, Civilprocesa likuma 1., 8., 10., 92.-97., 189., 190., 192., 193., 205. pantiem, secina, ka prasība ir pamatota un noteikti pierādīta un kā tāda apmierināma pilnīgi, nepilngadīgo bērnu tiesību aizskārumu novēršot no prasības celšanas brīža, kas ir 2015. gada 25. augusts (lietas lapa 4).

Ņemot vērā bērnu vecumu, no atbildētāja par labu prasītājai bērnu /pers. D/ un /pers. E/ uzturam piedzenami uzturlīdzekļi katram EUR 108 ik mēnesi, kas ir 30% no minimālās mēneša darba algas no prasības celšanas līdz 2015. gada 31. decembrim, bet no 2016. gada 1. janvāra EUR 111 mēnesī katram bērnam, bet ne mazāk kā Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā, kas ir 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Prasītāja lūgusi izpildīt spriedumu nekavējoties. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205. panta pirmās daļas 1. punktu lūgums kā tiesiski pamatots ir apmierināms, jo to noteikti noteicis likumdevējs un tas ir nepilngadīgo bērnu tiesību saņemt uzturu nekavējoties nodrošināšanai būtiski.

Civilprocesa likuma 42. panta pirmā daļa noteic, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījumu daļai.

Prasītāja atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas ar likumu, saskaņā ar Civilprocesa likuma 43. panta pirmās daļas 3. punktu.

No atbildētāja valsts ienākumos piedzenama valsts nodeva EUR 340,34, to aprēķinot saskaņā ar Civilprocesa likuma 35. panta pirmās daļas 3. punktu un 34. panta pirmās daļas 1. punkta „b" apakšpunktu un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi (Civilprocesa likuma 39. panta pirmās daļas 5. punktā) to faktiskajā apmērā EUR 7,33. Nodrošinot atbildētāja tiesības, par nolēmuma labprātīgai izpildei nepieciešamo laiku, tiesa to noteic maksimālo, kādu to noteicis likumdevējs – desmit dienu laikā no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 203. panta ceturto daļu - ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums, ar kuru no atbildētāja piespriesti periodiski maksājumi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēra vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu.

Rezolutīvā daļa

Tiesa nosprieda:

apmierināt pilnīgi /pers. A/, personas kods /personas kods/, prasību pret /pers. B/, personas kods /personas kods/, par uzturlīdzekļu piedziņu Civilprocesa likuma $30.^3$ nodaļas kārtībā.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus bērna /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturam ik mēnesi 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no 2015. gada 25. augusta līdz bērna pilngadībai.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus bērna /pers. E/, personas kods /personas kods/, uzturam ik mēnesi 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no 2015. gada 25. augusta līdz bērna pilngadībai.

Noteikt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu nepilngadīgo bērnu uzturam izpildāms nekavējoties.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij tiesas izdevumus - valsts nodevu EUR 340,34 (trīs simti četrdesmit eiro un 34 eiro centi) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 7,33 (septiņi eiro un 33 eiro centi) un noteikt termiņu tā labprātīgai izpildei desmit dienu laikā no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Tiesas spriedums lietās par maza apmēra prasībām stājas spēkā šā likuma 203.pantā noteiktajā kārtībā.

Tiesas spriedumu lietās par maza apmēra prasībām lietas dalībnieki var pārsūdzēt apelācijas kārtībā, ja pastāv kāds no šā likuma $440.^2$ pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, divdesmit dienu laikā Rīgas apgabaltiesai, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesā.

Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas tiesnese M.Griķe